הִלְכוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תקיג

קלא:

רַבָּה וְחָזָר. לוְהוּא שֶׁיֵּשׁ תַּרְנְגוֹל זָכָר תּוֹךְ שִׁשִּׁים (י) בָּתִּים וְאֵינוֹ מַפְסִיק נָהָר שֶׁאֵין בּוֹ גֶּשֶׁר, שֶׁאִם לֹא כֵן (כג) אֶפְשָׁר שֶׁתַּלַּד בַּלַּיְלָה וְאָסוּר. (כד) אֲבָל אִם (יא) לֹא בָּדַק מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, אֲפִלּוּ לֵיכָּא זָכָר בַּהֲדָהּ שַׁרְיָא שָׁאנוּ תּוֹלִים שֶׁמֶּאֶתְמוֹל נוֹלְדָה (כה) מוּבְלֹא זָכָר רַבָּן יוֹלְדוֹת בַּיּוֹם. לְפִיכָךְ מֻתָּר לִלְקֹחַ בֵּיצִים מִן הָאֵינוּ יְהוּדִי נבְּלֵיל רִאשׁוֹן שֶׁל יוֹם טוֹב, דְּתָלִינַן שֶׁמֶּעֶרֶב יוֹם טוֹב נוֹלְדוּ, (כו) וְכֵן בְּלֵיל שֵׁנִי שֶׁל שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁל גָּלֻיּוֹת, סאֲבָל לֹא בְּלֵיל שֵׁנִי (כז) שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְלֹא בְּלֵיל יוֹם טוֹב שֶׁאַחַר הַשַּׁבָּת. הַגָּהּ: וְאֵינוֹ יְהוּדִי הַמֵּבִיא בֵּיצִים בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן (יב) (כח) וּמֵסִיחַ לְפִי תֻמּוֹ שֶׁנּוֹלְדוּ מֵאֶתְמוֹל, (כט) מֻתָּר (יג) לִסְמֹךְ עָלָיו (מרדכי ריש ביצה (סי׳ תרמח)). וְדַוְקָא בְּיוֹם טוֹב שֶׁחָל בְּאֶמְצַע הַשָּׁבוּעַ, אֲבָל בְּיוֹם טוֹב שֶׁחָל בְּאֶחָד בְּשַׁבָּת, שָׁאז יֵשׁ לָחוּשׁ (ל) שֶׁמָּא נוֹלְדָה בְּשַׁבָּת וְאָסוּר מִדְּאוֹרַיְתָא בְּיוֹם טוֹב, (יד) (לא) אֵין אֵינוֹ יְהוּדִי מֵסִיחַ לְפִי תֻמּוֹ נֶאֱמָן. וְדַוְקָא בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן, אֲבָל (לב) בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי אֲפִלּוּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה נֶאֱמָן, דְּאֵינוֹ אֶלָּא דִּרַבָּנָן (תרומת הדשן סימן ע״ט): זעַ הַשּׁוֹחֵט תַּרְנְגֹלֶת וּמָצָא בָהּ (לג) בֵּיצִים גְּמוּרוֹת, (לד) מֻתָּרוֹת, פוַאֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב (לה) שֶׁלְּאַחַר הַשַּׁבָּת: חצאֲפְרוּחַ שֶׁנּוֹלַד בְּיוֹם טוֹב, (לו) אָסוּר.

בְּאֵר הֵיטֵב

עֲלוֹת הַשַּׁחַר. רַ״ן (ג: ד״ה אמר רב מרי): (י) **בָּתִּים.** דְּאָז מְשַׁמֶּשֶׁת עִמּוֹ וְלֹא סָפְגָא מְאוּמָה: (יא) **לֹא.** פָּרוּשׁ, וְהִשְׁכִּים בְּשַׁחֲרִית וּמָצָא, אֲבָל לֹא בָּדַק בְּשַׁחֲרִית אֶלָּא בַּיּוֹם מָצָא אָסוּר מִסְּפֵק שֶׁמָּא יָצָא הַיּוֹם דְּסָפֵק בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְתִירִין אָסוּר בְּסָפֵק הַשָּׁנָה: (יב) **וּמֵסִיחַ לְפִי תֻמּוֹ.** וְאִם יָדַע הָאֵינוּ יְהוּדִי דְּנוֹלַד אָסוּר לְיִשְׂרָאֵל אֵינוֹ נֶאֱמָן דְּמִתְכַּוֵּן לְהַשְׁבִּיחַ מִקָּחוֹ לְהַתִּירוֹ. מָרְדְּכִי (פ״א סי׳ תרמא). וְאִם הַבֵּיצִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְהָאֵינוּ יְהוּדִי מֵסִיחַ לְפִי תֻמּוֹ שֶׁנּוֹלְדוּ מֵאֶתְמוֹל וְיוֹדֵעַ שֶׁנּוֹלַד אָסוּר לְיִשְׂרָאֵל, עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ס״ט סָעִיף י״א) [ר״] דְּהַפְּרִישָׁה (סק״ט) וּבֵ״ח אוֹסְרִים, וְשַׁ״ךְ (סק״ט מג) וְט״ז (ס״ק כג) מַתִּירִין, עַיֵּן שָׁם: (יג) **לִסְמֹךְ.** וְהוּא הַדִּין בְּכָל מִלֵּי דְּרַבָּנָן וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן (קכ״ג) [קכ״ב] (ס״א): (יד) **אֵין.** וְט״ז (סק״ט) בְּשֵׁם רַשַׁ״ל (פ״א סי׳ ו) מַקֵּל גַּם בָּזֶה עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יג):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְפָעָמִים אַף בַּלַּיְלָה, לֹא תְּלִינַן בָּזֶה דְּכֵיוָן דְּאִיכָּא זָכָר אֲפִלּוּ בְּבֵית אַחַר רָחוֹק מְמֻנָּה [הֵינוּ עַד שִׁשִּׁים בָּתִּים] וְשׁוֹמַעַת קוֹל קְרִיאָתוֹ אֵינָהּ רוֹצָה לְהִתְחַמֵּם מִן הַקַּרְקַע וְנִזְקֶקֶת לְהַתַּרְנְגוֹל. וּמַה שֶּׁכָּתַב שֶׁאֵין בּוֹ גֶּשֶׁר שֶׁאִם יֵשׁ בּוֹ גֶּשֶׁר תַּעֲבֹר עַל הַגֶּשֶׁר: (כג) **אֶפְשָׁר שֶׁתַּלַּד בַּלַּיְלָה.** וְאַף עַל פִּי שֶׁרֻבָּן אֲפִלּוּ מִתְחַמְּמוֹת מִן הַקַּרְקַע אֵינָן יוֹלְדוֹת בַּלַּיְלָה, כָּאן אָזְלִינַן בָּתַר הַמְּעוּט (כה) כֵּיוָן שֶׁבָּדַק אָתְמוֹל וְלֹא הָיָה שָׁם בֵּיצָה וְהַיּוֹם הַשְׁכִּים קֹדֶם עַמּוּד הַשַּׁחַר וּמָצָא, וְלֹא תְּלִינַן דְּיָצְתָה רֻבָּהּ מֵאֶתְמוֹל וְחָזָרָה, דָּזֶה הֲוֵי מְעוּטָא דְּמְעוּטָא וְנֵיחָא לָן טְפֵי לְמִתְלֵי דְּיָלְדָה בַּלַּיְלָה: (כד) **אֲבָל אִם לֹא בָּדַק וְכוּ׳.** פָּרוּשׁ, וְהִשְׁכִּים קֹדֶם עַמּוּד הַשַּׁחַר וּמָצָא, אֲבָל אִם לְאַחַר עַמּוּד הַשַּׁחַר מָצָא אָסוּר מִסָּפֵק, (כו) וְאַף דְּהוּא סָפֵק דְּרַבָּנָן, בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין מַחְמִרִינַן אֲפִלּוּ בְּסָפֵקָא וְכַנַּ״ל: (כה) **וּבְלֹא זָכָר רַבָּן וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ בְּלֹא זָכָר עַל כָּל פָּנִים רֻבָּן יוֹלְדוֹת בַּיּוֹם וְלֹא הֲוֵי סָפֵק הַשָּׁקוּל: (כו) **וְכֵן בְּלֵיל שֵׁנִי וְכוּ׳.** דַּאֲפִלּוּ אִם נֹאמַר שֶׁנּוֹלְדָה בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן הֲרֵי נוֹלְדָה בָּזֶה מֻתֶּרֶת בָּזֶה, וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף ה׳. אֲבָל אִם הֵבִיא בַּיּוֹם אֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי שֶׁל גָּלֻיּוֹת אָסוּרָה דְּשָׁמָּא הַיּוֹם נוֹלְדָה: (כז) **שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכוּ׳ שֶׁאַחַר הַשַּׁבָּת.** דַּאֲפִלּוּ אִם נֹאמַר שֶׁנּוֹלְדָה בְּיוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אוֹ בְּשַׁבָּת הֲרֵי גַּם כֵּן אָסוּרָה וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף ה׳, (כח) וַאֲפִלּוּ אִם חָל יוֹם טוֹב שֵׁנִי אַחַר הַשַּׁבָּת. וּמִירֵי שֶׁאֵין הָעַכּוּ״ם מַסְפִּיק כָּלָל אֵימָתַי נוֹלְדָה, אוֹ שֶׁמְּסַפֵּק שֶׁנּוֹלְדָה קֹדֶם וְאֵינוֹ לְפִי תֻמּוֹ כְּגוֹן לְאַחַר שֶׁשְּׁאָלוּ יִשְׂרָאֵל אֵימָתַי נוֹלְדָה מְשִׁיבוֹ שֶׁקֹּדֶם רֹאשׁ הַשָּׁנָה אוֹ קֹדֶם: (כט) **וּמֵסִיחַ לְפִי תֻמּוֹ וְכוּ׳.** וּמִירֵי (כז) דְּלֹא יָדַע הַנָּכְרִי דְּבֵיצָה שֶׁנּוֹלְדָה הַיּוֹם אֲסוּרָה לְיִשְׂרָאֵל, דְּאִם יָדַע אַף שֶׁהוּא מֵסִיחַ לְפִי תֻמּוֹ אֵינוֹ נֶאֱמָן דְּמִתְכַּוֵּן לְהַשְׁבִּיחַ מִקָּחוֹ שֶׁיְּקֻחוּ מִמֶּנּוּ כֵּיוָן שֶׁהַבֵּיצִים הֵם שֶׁלּוֹ. אֲבָל אִם הַבֵּיצִים הֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְהָעַכּוּ״ם מֵסִיחַ לְפִי תֻמּוֹ שֶׁנּוֹלְדוּ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁבֵּיצָה שֶׁנּוֹלְדָה הַיּוֹם אֲסוּרָה לְיִשְׂרָאֵל מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁלְּהַגּוֹי עַצְמוֹ אֵין מַגִּיעַ שׁוּם תּוֹעֶלֶת מִמֶּה שֶׁמְּשַׁקֵּר לוֹמַר שֶׁנּוֹלַד מִקֹּדֶם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כה) פּוֹסְקִים: (כג) אַחֲרוֹנִים: (כג) עוֹלַת שַׁבָּת (סק״ה) וּפְשׁוּט: (כד) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא) בְּשֵׁם הַמַּהַרְדְּכִי (פ״א סי׳ תרמא): (כה) רֹב אַחֲרוֹנִים [הַשַּׁ״ךְ (יו״ד סי׳ סט ס״ק מג) וְהַשֵּׁ״ז (שם ס״ק כג) וְהַפְּרִי חָדָשׁ (שם סק״מ, ע״ש)] וְכֵן הֶעְתִּיק הַגְּרַ״ז (סי״ז) וּדְלֹא כַּבַּ״ח (יו״ד סי׳ ס״ט ס״ו) וּפְרִישָׁה (שם סק״ו): (כו) עַיֵּן (יו״ד) סִימָן קל״ז סָעִיף קָטָן י״ט בְּשֵׁ״ךְ שָׁם. וְהַנָּה בְּבֹאוּר הַגְּרַ״א (יו״ד) סִימָן קכ״ב (ס״ק לב) כָּתַב דְּהוּא דֵּעוֹת חֲלוּקוֹת בְּפוֹסְקִים, וְעַיֵּן בְּאֵלֶּיָּה רַבָּה (ס״ק יא) שֶׁכָּתַב דְּמִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לְהַקֵּל בְּעִנְיָנֵנוּ מִשּׁוּם שֶׁמְּגָרַע כֹּחוֹ בְּמַה שֶׁאּוֹמַר שֶׁנּוֹלְדוּ מֵאֶתְמוֹל, וְגַם דּוֹרֵשׁ בֵּיצִים שֶׁל הַמּוֹכְרִים הֵם מֵה שֶׁנּוֹלְדוּ מֵאֶתְמוֹל: (מ) **רְצוֹנוֹ לוֹמַר וּבְדַרְבָּנָן הֶלֵּא מֵסִיחַ לְפִי תֻמּוֹ נֶאֱמָן. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּשַׁעַר הַצִּיּוּן אוֹת ט״ז דְּאֵין זֶה בְּרוּר:** (מא) הֵסְכִּים לְקֻלָּת הַמַּהַרְשָׁ״ל (פ״א סי׳ ו) בָּזֶה: (מא) **רְצוֹנוֹ לוֹמַר וְהַמְּעוּט הֵם בְּטֵלִים בְּרֹב, וַאֲפִלּוּ לוֹקֵחַ הַרְבֵּה בֵּיצִים שָׁרִי, דְּמִן הַתּוֹרָה חַד בְּתַרֵי בָּטֵל,**

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכן כתב בשו״ע הרב (סט״ו).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

[ק] וְאִם נוֹלַד בְּשַׁבָּת, (לז) אָסוּר בְּיוֹם טוֹב שֶׁלְּאַחֲרָיו:

תקיד שֶׁלֹּא לְכַבּוֹת בְּיוֹם טוֹב. וּבוֹ י"א סְעִיפִים:

א א אָסוּר (ס) (א) לְכַבּוֹת דְּלַקָּה בְּיוֹם טוֹב (*) ב[בְּאֵפִלּוּ אִם רוֹאֶה (ב) בֵּיתוֹ שֶׁנִּשְׂרָף אִם אֵין שָׁם סַכָּנַת נְפָשׁוֹת. וְאֵין מְכַבִּין הַבְּקֵעָת, (ג) וַאֲפִלּוּ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְעַשֵּׁן הַבַּיִת (ד) אוֹ הַקְּדָרָה (ה) *ג[אוֹ כְּדֵי לְשַׁמֵּשׁ (ג) מִטָּתוֹ. הַגָּה: וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּוְקָא בְּלֹא כִּבּוּי, אֲבָל אִם אִי אֶפְשָׁר לְהַצִּיל אוֹ לְבַשֵּׁל הַקְּדָרָה בְּעִנְיָן אַחֵר רַק שֶׁיְּכַבֶּה, (ג) (ז) מֻתָּר לְכַבּוֹת (הרא"ש ומרדכי ור"ן פרק ב' דביצה (לט"ס פ' יש, מרדכי פ' מרפסן, ר"ן יח: ד"ה גמ' מהו) ורשב"א (עבוה"ק פ"מ מועד ס"ב סי' ו) וטור), (ח) וְכֵן נִרְאֶה לִי עִקָּר. וְכֵן בְּבַיִת (ט) אִם יִשְׂרַף הַבַּיִת (י) לֹא יִהְיֶה לוֹ (ד) מָקוֹם לֶאֱכֹל שָׁם (יא) וַיַּפְסִיד סְעוּדָתוֹ מֻתָּר לְכַבּוֹת, *אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ בַּיִת אַחֵר לֶאֱכֹל שָׁם, (יב) *אָסוּר לְכַבּוֹת מִשּׁוּם הֶפְסֵד מָמוֹנוֹ (בית יוסף (ד"ה וכ"ן כמ"ב) בשם ארחות חיים (פוס נה*)):

(*) בְּזְמַן הַזֶּה מֻתָּר לְכַבּוֹת אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת. וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן של"ד סָעִיף כ"ו.

א מַהָא דְּבָעֵי אַבָּיֵי מַרְבָּה וּפְשָׁטָה, בֵּיצָה דַּף כ"ב ע"א). ב שָׁם בַּגְּמָרָא קְרָבָנָן וְרַבָּנָן הָרי"ף (י"א:) וְרַמְבַּ"ם (פ"ד ה"ד) וְרַמְבַּ"ן (מלחמות י"א. ד"ה אמר) וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב ד"ח:ב). ג כְּשֶׁיֵּשׁ אַבָּיֵי שָׁם כ"ב וְכֵן הִסְכִּימוּ רֹב הַפּוֹסְקִים. *) (וְעַיֵּן לְעֵיל סוֹף סִימָן של"ד).

ק טוּר בְּשֵׁם אָחִיו הר' יְחִיאֵל.

בֵּאוּר הַגְּרִי"מ

א (ס) לְכַבּוֹת. הִשְׁרִיר) כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה בְּסִימָן (תר"א) [תר"ח] (הגב"י) אוֹסֵר שְׁתֵּיהֶן (הַטּוּר) שֶׁקּוֹרִין טוּפֵא"ק מִשּׁוּם מְכַבֶּה. וְהַמְּקֻבָּל אַבְרָהָם (סק"ד) כָּתַב לְאֱסֹר מִשּׁוּם מַגְמֵר דְּאֵינוֹ שָׁוֶה לְכָל נֶפֶשׁ עַיֵּן שָׁם. אֲבָל בְּתִשְׁובַת דַּרְכֵי נֹעַם חֶלֶק אֹרַח חַיִּים סִימָן ט' כָּתַב דְּמֻתָּר וְלֵיכָא מִשּׁוּם מְכַבֶּה וְלֹא מִשּׁוּם מַגְמֵר עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן תק"ב סָעִיף קָטָן ז' מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם. וּלְחַתְכוֹ הַטּוּבָא"ק בְּיוֹם טוֹב אִסּוּר סְעִיף כ"ו.

גְּמוּר הוּא, וְעַיֵּן סִימָן תק"ד: (כ) מִטָּתוֹ. וְהַב"ח (ס"ג) כָּתַב דְּמֻתָּר לְכַבּוֹת הַכְּלִי עַל פִּי הַנֵּר, וְכֵן פָּסַק הַשּׁ"ד (סק"ב) דְּמִן הַדִּין מֻתָּר לְכַבּוֹת אֶלָּא שֶׁאֵין מוֹרִין כֵּן, עַיֵּן שָׁם: (ג) מֻתָּר. וּמִכָּל מָקוֹם לֹא יְכַבֶּה מִפֶּשׁ אֶלָּא יַשְׁלִיכֶנָּה לְחוּץ. הָרא"ש וּבְיח"ח, וְעַיֵּן סִימָן תקי"ב סָעִיף ב': (ד) מָקוֹם. אֲבָל אִם יָכוֹל לֶאֱכֹל אֲפִלּוּ בְּבַיִת כּוּתִי אָסוּר לְכַבּוֹת. וְנִרְאֶה לִי דְּהוּא הַדִּין כְּשֶׁיִּשְׂרְפוּ כְּלֵי אֲכִילָה כֵּלִים אֲחֵרִים לְסַעֲדָתוֹ גַּם כֵּן מֻתָּר לְכַבּוֹת.

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כָּזֶה שֶׁעַד שֶׁיִּצָּא הָאָפְרוֹחַ לָאֲוִיר הָעוֹלָם לֹא הָיָה רָאוּי לְכִלּוּם, דְּאַף הַכַּלְבִים לֹא הָיוּ אוֹכְלִין אוֹתוֹ כְּשֶׁהוּא בְּקִלְפָּתוֹ: **(לז) אָסוּר בְּיוֹם טוֹב שֶׁנּוֹלַד בּוֹ.** א[יֵשׁ אוֹמְרִים דְּהוּא (ס) מִן הַתּוֹרָה לְפִי שֶׁעַל יְדֵי לֵדָה זוֹ הוּכַן לַאֲכִילָה וְכֵיוָן שֶׁבִּשְׁבִיל אֲכִילָה נִמְצָא שֶׁהוּכַן בְּיוֹם טוֹב שֶׁלְּאַחֲרָיו, וּכְבָר נִתְבָּאֵר דְּאֵין שַׁבָּת מְכִינָה לְיוֹם טוֹב. וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּהוּא (ס) רַק מִדְּרַבָּנָן לְפִי שֶׁבִּשַּׁבָּת גּוּפָא הוּא מְקַצֶּה וְאֵין יָכוֹל לֶאֱכֹל וּלְטַלְטְלָם בְּאוֹתוֹ יוֹם כְּלָל וְאִם נִתְּנוּ בְּיוֹם טוֹב נִמְצָא שֶׁשַּׁבָּת הֵכִין לְיוֹם טוֹב:

א (א) לְכַבּוֹת דְּלַקָּה בְּיוֹם טוֹב. דִּמְשּׁוּם הֶפְסֵד מָמוֹן לֹא הַתַּר כְּבוּי בְּיוֹם טוֹב: **(ב) בֵּיתוֹ שֶׁנִּשְׂרָף.** הֵיְנוּ אֲפִלּוּ (ס) אֵין לוֹ בַּיִת אַחֵר לָדוּר שָׁם וְיִמָּנַע מִמַּחַת יוֹם טוֹב אִסּוּר לָדָעָה זוֹ דְּמִכָּל מָקוֹם לֹא חָשִׁיב זֶה צַרְכּוֹ אֹכֶל נָפֶשׁ: **(ג) וַאֲפִלּוּ כְּדֵי וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר וְכָל שֶׁכֵּן אִם כְּוָנָתוֹ לְכַבּוֹת (ג) בְּשִׁבְיל שֶׁחָס עָלָיו שֶׁלֹּא יִשָּׂרֵף כֻּלּוֹ (ג) אַף שֶׁדַּעְתּוֹ שֶׁיִּשָּׁאֵר לְבַשֵּׁל בּוֹ עוֹד הַפַּעַם בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם דְּאָסוּר: **(ד) אוֹ הַקְּדָרָה.** וְלֹא חָשִׁיב כִּבּוּי זֶה אֹכֶל נָפֶשׁ אַף שֶׁאֵין לוֹ מָקוֹם אַחֵר לְהַעֲמִיד הַקְּדָרָה שָׁם (ד) מִפְּנֵי שֶׁאֵין כִּבּוּי הַבְּקֵעַת מְסַיַּע כְּלוּם לְאֹכֶל נָפֶשׁ אֶלָּא שְׁמוֹנֵעַ הַהֶזֵּק עַל יְדֵי כִּבּוּיָהּ. וְאַף דְּעַל כָּל פָּנִים לֹא גָּרִיעָא דְּבָר זֶה מִמַּכְשִׁירֵי אֹכֶל נָפֶשׁ שֶׁאִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹתָן מִבְּעוֹד יוֹם דְּקָיְמָא לַן דְּשָׁרֵי כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן תק"ט [סָעִיף א'] בַּהֶגֵּ"ה, סְבִירָא לֵיהּ לְדַעָה זוֹ (ה) דְּלָאו כָּל מַכְשִׁירֵי אֹכֶל נָפֶשׁ הִתִּירוּ אֶלָּא דָּוְקָא אוֹתָן שֶׁהֵן קְרוֹבִין יוֹתֵר לְתִקּוּן הָאֹכֶל: **(ה) אוֹ כְּדֵי לְשַׁמֵּשׁ וְכוּ'.** דְּאָסוּר לְשַׁמֵּשׁ בִּכְנֵי הַנֵּר. וְאִיתָא בַּגְּמָרָא (כב.) דַּאֲפִלּוּ (ו) אֵין לוֹ בַּיִת אַחֵר לְהוֹצִיא שָׁם הַנֵּר וְלֹא כְּלִי לִכְפּוֹת עַל הַנֵּר אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר (ו) אַף שֶׁהַנֵּר (ז) דָּוְקָא הִיא בְּעֵילַת מִצְוָה. וְעַיֵּן בְּאוּר הַלָּכָה (ד"ה אסור לכבות): **(ו) אִם אֶפְשָׁר לְהַצִּיל הַקְּדָרָה.** מַעֲשֶׂה, כְּגוֹן שֶׁיָּכוֹל לַעֲשׂוֹת אֵשׁ בְּמָקוֹם אַחֵר וּלְהַעֲמִידָהּ שָׁם, אוֹ (ח) שֶׁיֵּשׁ לוֹ עַל כָּל פָּנִים מָקוֹם לְהַשְׁלִיךְ הַבְּקֵעַת לַחוּץ וְלֹא לְכַבּוֹתָהּ מִמָּשׁ: **(ז) מֻתָּר לְכַבּוֹת.** סְבִירָא לְהוּ (ט) דְּזֶהוּ צָרְכּוֹ אֹכֶל נָפֶשׁ מִמָּשׁ וּמֻתָּר הַכִּבּוּי כְּמוֹ שֶׁהִתִּירָה הַתּוֹרָה לֶאֱפוֹת וּלְבַשֵּׁל. וְעַיֵּן ט"ז סִימָן תק"ב (סק"ג) דְּאִם הָאֵשׁ גָּדוֹל וּמַקְדִּיחַ לְהַתְּבַשִּׁיל (י) וְצָרִיךְ לְהָסִיר מִשָּׁם קְצָת, אַף שֶׁעַל יְדֵי זֶה בְּוַדַּאי יִכְבֶּה הָאֵשׁ מַהֵן, שָׁרֵי: **(ח) וְכֵן נִרְאֶה לִי.** וְכֵן הָעָתִיקוּ הָאַחֲרוֹנִים, וְגַם בַּדִּין שֶׁאָמַר זֶה הָעָתִיקוּ כְּהָרַמַ"א: מִדְּרִלַּ"ג הָרַמַ"א וְלֹא כָּתַב דִּינוֹ גַּם לְעִנְיַן עֲשׂוֹן הַבַּיִת מַשְׁמַע דְּבָזֶה מוֹדֶה לְהַמְחַבֵּר (י) דְּאַף אִם אֵין לוֹ בַּיִת אַחֵר ג[אָסוּר לְכַבּוֹת (סק"ד)]. וּכְאֵלֶּה רַבָּה (סק"ב) ג[מַסְתַּפֵּק בָּזֶה: **(יא) וַיַּפְסִיד סְעֻדָּתוֹ.** אֵין רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁיִּתְקַלְקֵל סְעֻדָּתוֹ הַמּוּכָנָה עַל יְדֵי הַשְׂרָפָה, (יב) דְּבָזֶה אֲפִלּוּ הָיָה מוֹצֵא אַחֵר כָּךְ מָקוֹם לֶאֱכֹל גַּם כֵּן שָׁרֵי לְכַבּוֹת בִּשְׁבִיל הַסְּעֻדָּה גּוּפָא, אֶלָּא מִירֵי שֶׁעַצֶּם הַסְּעֻדָּה יָכוֹל לְהַצִּיל בְּלִי כִּבּוּי הַדְּלָקָה כְּלָל וְרַק שֶׁבִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ מָקוֹם לֶאֱכֹל יִתְבַּטֵּל אֲצָלוֹ סְעֻדַּת יוֹם טוֹב, וַאֲפִלּוּ הָכִי שָׁרֵי דְּזֶהוּ בִּכְלָל לְצָרְכּוֹ אֹכֶל נָפֶשׁ. (יג) וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁיִּשְׂרְפוּ כְּלֵי אֲכִילָה (יד) וְלֹא יָכוֹל לְהַשִּׂיג כֵּלִים אֲחֵרִים לְסַעֲדָתוֹ גַּם כֵּן מֻתָּר לְכַבּוֹת. **(יב) אָסוּר לְכַבּוֹת.** וְעַיֵּן

בֵּאוּר הֲלָכָה

א * **אוֹ כְּדֵי לְשַׁמֵּשׁ. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק"ה) **דַּאֲפִלּוּ אֵין לוֹ עֲצָה כְּדֵי לְפָנוֹת הַנֵּר לְמָקוֹם אַחֵר גַּם כֵּן אָסוּר** כֵּן מְבֹאָר בַּשּׁ"ס (כב.) וּבְרַמַ"ם (פ"ד ה"ד), וְאַף הָרַמַ"א דִּכְתַב לְהָקֵל גַּבֵּי קְדָרָה וּבַיִת אִם אֵין לוֹ מָקוֹם אַחֵר וּבָזֶה לֹא חָלַק שְׁמַע מִנַּהּ דְּמוֹדֵי בָּזֶה לֶאֱסֹר בְּכָל גַּוָנַי. אֲכָל הַשּׁ"ז (סק"ב) הָאֲרִיךְ בָּזֶה וְדַעְתּוֹ דִּבְעֶצֶם הַהֶלְכָה גַּם בָּזֶה מֻתָּר לְכַבּוֹת אִם אֵין לוֹ עֲצָה אַחֶרֶת וְרַק שֶׁאֵין מוֹרִין כֵּן לָאַחֲרִים. וּמִיהוּ מִדִּבְרֵי הָאַחֲרוֹנִים (הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ד) וּנְהַר שָׁלוֹם (סק"א) וְהַגְּרַ"ז (ס"ה) וְחַיֵּי אָדָם (כלל צה ס"א)] מוּכָח דְּלֹא סָמְכוּ עָלָיו לְהָקֵל בָּזֶה, **וְרַק בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי שֶׁל גְּלִיּוֹת דַּעַת הַפְּרִי חָדָשׁ וְאֲלִיָּה רַבָּה לְהָקֵל בָּזֶה מִשּׁוּם דַּיֵּשׁ לִסְמֹךְ עַל הַמַּתִּירִין בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי,** רַשְׁבַּ"א וְרַ"ן כְּדִלְקַמִּיהּ (ד"ה אסור). **וּבְקִרְקְדָן נִתְגָּאֵל** (ס"י כ אות ג) **מְצַדֵּד לְהַחְמִיר אַף בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי וְכֵן דַּעַת הַחַיֵּי אָדָם** (שם) **אִם לֹא כְּשֶׁיִּצְרְכוּ מִתְּבַגֵּר עָלָיו אוֹ לֵיל טְבִילָה** אֲז יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל הַמַּתִּירִין בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי לְכַבּוֹת. **וְאִם יָכוֹל לְהַדְּפִיק הַנֵּרוֹת לַעֲשׂוֹתָן כְּאִבּוּקָה כְּדֵי שֶׁיִּדְלַק מֵהֶר לֹא יְכַבֶּה, וְכֵן יוֹכִל לְהַעֲמִיד הַנֵּר בְּמַיִם וּכְשֶׁיִּגְיַע שָׁם מְמִילָא יִכְבֶּה כָּל זֶה יֵשׁ לְהַתִּיר בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי לְצָרְכּוֹ תַּשְׁמִישׁ הַמִּטָּה,** עַיֵּן שָׁם עוֹד וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְקַמִּיהּ (ד"ה אסור):

* **אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ בַּיִת אַחֵר וְכוּ'. עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף** (ד"ה והר"ן) **שֶׁהֵבִיא דַּעַת הַמְּרַדְּכִי** (סי' תרפא) **בְּשֵׁם רַבֵּנוּ אֶלְחָנָן דְּמִקַּל בְּשִׁלָּא יִהְיֶה לוֹ בַּיִת אַחֵר לָדוּר בּוֹ בְּיוֹם טוֹב. וּלְפִי הַנִּרְאֶה לֹא סָמַךְ עָלָיו רַמ"א לְהָקֵל בָּזֶה דִּכְבָר לֵיהּ דְּזֶהוּ רְחוֹק מֵעִנְיְנֵי אֹכֶל נָפֶשׁ:**

* **אָסוּר לְכַבּוֹת וְכוּ'. עַיֵּן בְּפְרִי חָדָשׁ בְּסִימָן תצ"ו** (ס"ב) **שֶׁמְּכָרְעֵי כְּדַעַת הָרַשְׁבָּ"א** (עבוה"ק בית מועד ש"ב סי' ז) **וְהָרַ"ן** (יא: ד"ה ושמעינן נמי) **דְּכִי הֵיכִי דְּלִכְחוֹל**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah